

Curierul

Piatra-N. 21 Mai 1928

ANUL I No. 12

APARE SĂPTĂMĂNAL

SUB DIRECȚIUNEA D-LOR

D. L. Stăhiescu și C. N. Turcu

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Strada Apele Minerale No. 8

Viața locală

Poate una din scăderile noastre sufletești și în același timp una din caracteristicile sufletului nostru românesc, este și aceasta că nu avem „o viață locală”, nu trăiește în noi spiritul specific al satului ori al regiunii.

Aproape în toate manifestările noastre de civilizație și cultură, pecetea originalității noastre devine din ce în ce mai ștearsă și mergem până într'acolo, că însăși specificul românesc este atât de slăbit încât ne putem numi fără exagerare internaționali.

Satele se orășenesc în moravuri cu o repeziune uimitoare, iar orașele, oricât de mici ar fi, stau toate cu ochii către București.

Se vede aceasta în schimbarea portului, la petreceri, în moravuri și mai ales în politică.

Se înjură oamenii la sate, se trag pe șfoară, se mint unii pe alții și spun că... fac politică. Intocmai ca la țarg!

Dacă de aici trecem la viața noastră administrativă, vedem că totul este concentrat în București.

Pentru o nevoie de mică importanță trebuie să-și pună omul bani la chimir, să-și mearse în mănăstire și să plece la București, să caute pe domnul dipotat și apoi cu el la domn ministru.

Acest spirit, care goneste în noi originalitatea satului și o înlocuiește cu putreziciunea târgurilor și care ne mână pentru orice trebuință către capitală, nu există în tradiția poporului nostru și nu domnește în toate provinciile. Transilvania, Bucovina și Basarabia, trăiesc intens viața locală.

La ei comuna este o realitate, la noi a fost și este și astăzi, o ficțiune.

La ei sateanul în comuna lui e suveran, la noi un timid locuitor, bucuros să-l lase în pace stăpânirea.

Se vorbește de un regionalism al Transilvaniei și Basarabiei. Obârșia lui nu trebuie căutată de cât în structura sufletească a locuitorilor din acele provincii.

Nu putem obliga milioanele de oameni, trăiți într-o altă civilizație, decât cea care ne-a influențat pe noi, crescuți în alte obiceiuri și deprinși cu alte concepții administrative; nu-i putem obliga să devie bucureșteni, să se miște la porunca domnilor din capitală.

Imperiul German și Austro-Maghiar era împărțit în numeroase ducate și regate, având fiecare viața lui regională și conducându-se fiecare după obiceiurile locale, și totuși cea mai formidabilă dovadă de unitate sufletească n-e-a dat-o această Germanie și Austro-Ungarie, întotdeauna și mai ales în marele război.

Tendințele de separatism ce se atribue transilvănenilor pentru spiritul lor regionalist, izvoresc ori din rea creștință ori din ignoranță.

I. MATASA

GENERATIA NOUA

de C. N. TURCU

Dela o vreme încoace, personalități distinse, figuri proeminente în dezvoltarea noastră cultural-științifică, se ocupă serios de soarta și atitudinea generației noi. Cele mai recente discuții pe această temă — fie prin conferințe, fie prin presă — au pornit dela domni profesori universitari C. R. Motru, Nae Ionescu și I. Petrovici.

Dintre început să stabilim ce se înțelege prin „Generația nouă” sau, cum i se mai zice „Generația războiului” sau, „Generația tânără”.

În generația aceasta nu intră cei ce s-au născut în timpul sau în preajma imediată a războiului; ci numai cei cari au început să ia contact cu realitatea, să fie impresionați de atmosfera caracteristică și să trăiască, intens, evenimentele extraordinare ale războiului. Aceștia sunt, în general, cei cari au copilărit și s-au educat în parte, ori și-au trăit adolescența, în timpul marelui și sguđuitorului eveniment, în vremurile dureroaselor convulsii ale nașterii României Mari. La aceștia s-au mai adăugat și câteva individualități mature.

Și dacă s'a observat, întotdeauna, chiar în timpul de pace, că există o animozitate, un conflict între generațiile care se ridică și între cele care apun, apoi, cu atât mai mult crește, acest conflict, devenind un fel de luptă violentă, când generațiile combatante sunt ca acele de acum: una crescută, educată și îmbătrânită în atmosfera liniștită a păcii, alta, cunoscând viața și formându-și cultura, în timpul luptelor viroase de

pe front, ori în timpul atmosferei de nesiguranță și de căutare a echilibrului social de după război. Lupta între trecut și viitor, în acest din urmă caz, este cu mult mai aprigă. Fiindcă diferența de mentalitate este cu mult mai mare, războiul fiind întotdeauna un puternic accelerat al evoluției culturale.

Nu trebuie să credem că războiul e un criteriu de selecție, un regenerator. Războaiele oamenilor nu sunt triumful forței fizice — ci triumful mijloacelor tehnice, dirijate de tactică și ingeniositate. Deci lupta între aceste generații se dă din punct de vedere al supremației vocațiunii și și mentalității — căci generațiile sunt egoiste. Fiecare caută să-și impună punctul ei de vedere, celeilalte, în toate domeniile. Și de aici se naște conflictul.

Generația veche este științistă, intelectuală prin excelență și are, în general, se zice, un deosebit respect față de toate așezămintele moralei sociale... respectul legilor, respectul valorilor, a legăturilor familiare și sociale, toate sunt niște idealuri pătrunse de cât mai mult bun simț.

Generația nouă — poate și din cauza atmosferei speciale în care s'a dezvoltat, o atmosferă îngăduitoare, lipsită de o disciplină și un control prea riguros, atât în familie cât și în școală — este o generație curioasă. Cu o mentalitate caracteristică și cu o sensibilitate foarte dezvoltată. Ea nu recunoaște multe din ce-i impune vechea generație. Respectul este re-

(continuare pe pag. 2-a)

FIARA APOCALIPTICĂ....

În viziunea sa profetică Sf. apostol Ioan, a văzut suindu-se din mare, o fiară cu șapte capete și zece coarne, iar peste coarnele ei zece steme. — „Și i s'a dat ei gură spre strigare și grăire de rău...., iar gura ei se deschide spre hula împotriva lui Dumnezeu, spre defăimarea numelui Lui și a cortului Său cel cereșc. — Și i s'a dat ei să facă război cu sfinții, să înșele pe cei ce locuiesc pe pământ — pentru semnele care i s'au dat — și să facă pe cei ce nuse vor închina înaintea fiarei, să se omoare. (Apocalipsis cap. 13).

În misticismul său profetic a pătruns în cele mai îndepărtate zări ale istoriei și a prevăzut raportul ce există între realitatea istoriei universale și evanghelia lui Hristos. A prezis formidabila rezistență a instinctelor omenești față de Mântuitorul. Fiara apocaliptică nu este vre'un oarccare stăpânitor tiran, ci este divinizarea organizațiilor de stat, fără de Dumnezeu. Bestia aceasta și-a scos capetele-i multiple la iveală, din marea imensă a colosului rusesc în amurgul anului 1917; iar cele zece coarne și le-a întins pe tot globul pământesc, purtând în vârful lor stemele vestitoare de vârsări de sânge!

Gura i s'a deschis spre a huli pe Dumnezeu și a vărsa venin în sufletele nevinovate ale popoarelor lumii. Fiara colectivă a bolșevismului declarând război lui Dumnezeu, a forțat omeneirea să se închine lui Satan!..., a înșelat masele ignorante cu felurite speranțe de fericiri imaginare, aducându-i în urmă la măceluri care îngrozește întreaga omeneire! Teroarea din Rusia și măcelurile din China sunt atacuri de bestii apocaliptice.

Și'n țara noastră vedem cum încearcă să-și arate coarnele această fiară, sub diferite forme, dar mai ales în presă, în viața politică și sub masca religioasă.

Dezertori din timpul războiului, suflete înstrăinate de țara care-i apără și-i hrănește, cetățeni — numai din interes material români — au îndrăzneala astăzi să ne dea în presa robită instinctelor de fiare apocaliptice, lecții de cultură, de direcivă politică spre căile bolșevismului. Secanți aprinși după Hristos — dar cu ochii'n punga naivilor și cu gândul peste hotare — caută să ne dea lecții de mântuire sufletească.

Dar autorul apocalipsei a prevăzut că puterea fiarei blestemată va fi trecătoare și că va ajunge în fața

O INSTITUȚIE DE MARE FOLOS

Intensificarea propagării culturii în toate stratele sociale ale poporului nostru, a luat un puternic avânt mai cu seamă de la războiul încoace.

Persoane culte, idealiste, cu iubire de neamul lor, au început să conlucreze cu tot zelul lor creind instituții pentru desăvârșirea acestui frumos scop.

Încă din 1919 s'a înființat în orașul nostru Casa Națională „Regina Maria”, care a lucrat până în 1922 în bărcile făcute de armata rusă, pe str. Col. Roznovanu. În acest interval a avut mult de luptat împotriva curentului de bolșevizare ce începuse a pătrunde în pătura de jos a populației orașului nostru.

Lipsa unui local propriu a făcut ca activitatea acestei instituții să mai slăbească până în 1926, când s'au organizat o serie de șezători populare într-o sală închiriată în acest scop.

Șezătorile acestea care au continuat și în 1927, unde, cu multă căldură, au contribuit în deosebi câțiva profesori secundari din localitate, au avut un frumos succes.

Anul acesta comitetul s'a preocupat numai de grija de a construi un local propriu, fără care e greu de lucrat.

În ziua de 15 Mai crt. s'a săvârșit solemnitatea punerii pietrei fundamentale pe un loc anume cumpărat în str. Lt. Gh. Bădăruș No. 5. Localul va cuprinde o sală de

(continuare pe pag. 2-a)

unei judecăți înfricoșate, când a zis: „Și am văzut alt inger sburând în mijlocul cerului, având 'n mână evanghelia veșnică, ca să vestească celor ce locuiesc pe pământ, la tot neamul, limba și norodul, zicând cu glas mare: «Temeți-vă de Dumnezeu și dați Lui slavă, că a venit ceasul judecății Lui și vă închinați celui ce a făcut cerul și pământul, marea și izvoarele apelor». (Apocalipsis 14).

Spre mângâierea noastră, se ridică unul după altul la suprafața lumii îngeri cerești care mențin legătura dintre cer și pământ și care lucrează cu puteri de sus.

Cel dintâi inger al Europei a fost — Musolini al Italiei —, iar cel de al doilea — Poincare al Franței —, care au zdrobit în țările lor fiara apocaliptică.

Frați Români, legați până'n adâncimile pământului românesc, de suflul și aspirațiile acestei țări — apărată și integrită cu mari jertfe — luați lecții de la frații noștri mai în vârstă — Francezi și Italiani — și luptați neconștient pe toate căile ca să zdrobiți capetele fiarei apocaliptice, ce a început să-și scoată coarnele-i sinistre și'n scumpa noastră țară!

Preot M. Gavrilescu

GENERATIA NOUA O INSTITUTIE

(continuare din pag. 1-a)

ativ. Morala e chestie de temperament. Conveniențele sociale sunt schimbătoare. Respectul de familie, căsătoria, și-a pierdut misticismul de odinioară. Preocupările științific-intelectuale nu mai predomină.

În sfârșit, o bună parte din tradiția vechei mentalități, a devenit anacronică. De aici pleacă mărul discordiei.

Cei vechi — îmbătrâniți în teoreticism — se apără. Înfrânează dezvoltarea armonică și desfășurarea liberă a puterilor de muncă, a talentelor fiere, sub cuvânt că sunt anarhice și turbulente. (Și are atâtea mijloace! Politicianismul și legea electorală, demagogia școlară, criza de carieră pe care o pregătește noua lege a inv. secundar, burghezia, etc...)

Cei tineri — crescuți în spirit practic (sport etc.) se apără și rezistă, în general. E destul de clar că generația noastră — tânără a rupt-o cu tradiția. Nu mai e sfioasă, smerită, supusă și ascultătoare. Ci dimpotrivă. E îndrăzneată, orgolioasă și dărză. Nu cedează ușor. Cad numai cei fără personalitate bine definită.

Dar, deocamdată, neavând posibilitatea să se manifeste realmente, partea constructivă a luptei contra vechilor așezăminte, contra culturii învechite, nu se vede. De aceea lupta tinerei generații contra celei vechi, e caracterizată, dacă nu ca distructivă, în orice caz, ca negativistă.

Roadele însă nu vor întârzia să se arate, bune, mai ales dacă tinerimea va lupta cu energie contra politicianismului distrugător de valori reale, dacă va lupta pentru organizarea școlii, în așa fel încât să dea o îndrumare, o canalizare reală dispozițiilor sufletești ale copiilor. Școala adevăratei educații nu poate fi decât aceea care va putea crea individualități instruite după selecția talentelor.

Când generația tânără va reuși să distrugă ipocrizia și lășitatea de gândire, atunci va realiza adevăratul ideal constructiv al statului. Un stat liber ocrotitor, deopotrivă de sever sau de indulgent, care să respecte individualitățile, să elibereze valorile și talentele și să respecte originalitatea de gândire.

Iată adevăratul motiv al luptei dintre generația noastră — tânără — și generația veche.

C. N. TURCU

Abonamentele

LA SATE LEI 120 PE AN

LA ORAȘE LEI 150 PE AN

PENTRU BĂNCI, INSTITUȚIUNI ȘI AD-ȚII PUBLICE LEI 200 PE AN

DE MARE FOLOS

(continuare din pag. 1-a)

conferințe cu o scenă încăpătoare, o sală pentru bibliotecă, una pentru cancelarie și două camere de serviciu deosebit de un antreu și un vestiar.

Pe peretele de la intrarea principală se va așeza o placă de marmură cu numele ostașilor — originari din acest oraș — căzuți în războiu. Construcția va fi gata — pe dinlăuntru — până în toamna acestui an, așa că, începând dela iarna viitoare, casa națională își va relua activitatea în localul ei propriu.

Casa Națională „Regina Maria” este condusă de un comitet compus din D-nii: General Gh. Dragu, președinte, Colonel A. Fotin, vice-președinte, D-na Eugenia Popovici și D-nii Leon Mrejeriu, Vasile Soarec, Maior C. Ionescu, Gh. Stan, E. Dandescu membri și Preot C. Matasă secretar.

Sunt în total astăzi 20 Membri fondatori și 200 activi.

Această utilă instituție este ajutată cu dragoste de mulți oameni de inimă deprinși să muncească și pentru alții nu numai pentru ei. Un concurs efectiv l-a dat în deosebi D-l Leon Mrejeriu prin stăruința căruia s'a căpătat o subvenție de 20000 lei dela Ministerul Instrucțiunii Publice și lemnul necesar dela Ministerul de Domenii.

Se nădăduște încă mult de altfel și în puternicul sprijin al Centraliei Casei Naționale din București, care este condusă cu atâta inimă și pricepere de D-nii General Manculescu și Prof. universitar G. Țițeica. În fața acestei frumuse activități rămânem în admirație.

Pe acei ce n'au perspectiva viitorului, egoiștii, care trăesc numai pentru ei, în sufețele cărora nu se reflectează durerile și bucuriile acestui neam și care nu simt fericire când văd ridicându-se astfel de opere, îi lăsăm la o parte.

Pentru ceilalți cetățeni, în special pentru tineret, ținem să afirmăm că instituția Casei Naționale, care a luat naștere în momentele cele mai grele de sdruncin sufletească a neamului românesc, trebuie încurajată fiind una din pietrele fundamentale dela clădirea României întregite.

Aducem laudele noastre și felicităm pe cei ce au îmbrățișat cu căldură această idee, silindu-se să o traducă în fapt cât mai curând spre a convinge și pe acei care sunt conduși mai mult de senzații organice, de triumful spiritului omenesc.

AVANTUL

O LECȚIE DE POLITICĂ NAȚIONALĂ....

În ziua de 29 Aprilie a. c. a fost pentru Franța în adevăr o zi de reunitune națională, pentru că lupta electorală s'a terminat în favoarea „Uniunii naționale” și împotriva politicii extremiste revoluționare. — Rezultatul acestei bătălii este destul de caracteristic și plin de învățăminte pentru toate statele. Căderea șefului partidului socialist — Leon Blum —, eșecul înregistrat de președintele Ligii drepturilor omului, precum și înfrângerea comunismului ne dovedește hotărât că Franța a revenit la politica pozitivă tradițională, ce tinde la armonizarea tuturor claselor sociale, iar nu la învrăjbirea lor. Cât de mult bun simț și patriotism au arătat alegătorii francezi cu această alegere și cât de departe suntem noi Români în această privință! Câtă deosebire sufletească între conducătorii vieții politice din Franța și între ai noștri — din toate nuanțele politice...

Bine se mai potrivește proverbul: „Ziua bună de dimineață se cunoaște” — căci frunții vieții noastre politice își arată zorile sufletului lor chiar în timpul campaniilor electorale, prin insulte ce-și aruncă unii în fața altora; iar lupta electorală se desfășoară în așa fel că îți dă (face) impresia unor fiare ce se sfășie după pradă. La noi egoismul și spiritul de partid se manifestă mai puternic decât sentimentul național. — Și doar Providența ne-a dat atâtea ocazii de a înțelege necesitatea „Uniunii naționale”. — După război am avut cam multe prilejuri de redeșteptare națională. Prima ocazie a fost începutul epocii de refacere națională după care au urmat în chip fatal: Ațărările comuniste, renunțarea la tron a Principelui Carol, moartea Marelui Rege Ferdinand I și a marelui bărbal de stat Ionel Brătianu. Sub presiunea acestor evenimente s'au făcut diverse apeluri și propuneri de guverne naționale, dar toate n'au dat nici un folos pentru țară. De ce? Pentru că iarăși repet:

Spiritul îngust de partid a fost și este mai pronunțat decât sentimentul național.

Rezultatele acestei politici? Iată-le: Partide ce n'au luat parte la marele act al Incorporării și la diferite comemorări ale Unirii naționale; partide cu mandatarie aleși dar care se retrag de la activitatea parlamentară — neuitând unii însă să-și ceară diurnele —, pentru aceștia parlamentul se află în toate orașele mari ale țării.

În timp ce unii își fac datoria la Chișinău, alții pregătesc congres la Alba-Iulia.... iar alegătorii și în spe-

cial țărani în fața acestor fapte stau buimăciți și nu știu ce să mai creadă.

Cei optuți de mii de sfinți ai României și-au vărsat sângele drept jertfă pe altarul idealului național, iar politicianismul în loc să consolideze clădirea la care au lucrat „Eroii”, smulge fără milă zi de zi lespezile sfinte ale edificiului nostru național...

Oare, sănătoasă și viguroasă lecție de politică națională ce ne-a dat-o Franța la 29 Aprilie a. c. nu spune nimic frunților vieții noastre politice! ? ...

GETICUS

Fără titlu

Intr'o duminică.

Ora 12.

Soare.

Călduț.

Pe strada din fața grădinei publice — Calea Victoriei — de la noi, lume multă.

O doamnă, puțin corpolentă, vrea să treacă.

Un grup de domni derbedei gură-cască și catări, ocupă întreg trotuarul, nemîșcați, ca niște amintiri rușinoase cu miros urât, a unor animale mari domestice.

— Domnule, îmi dați voie... nu vă supărați!...

— Vai de mine!... Nici o plăcere!... Și domnul, gunoi mobil, nu s'a mișcat decât cu o jumătate de pas mai îndărăt.

Doamna a fost nevoită să treacă pe alături și, probabil n'a mai auzit nechezatul stupid al domnului catăr impertinent din grupul domnilor derbedei-gură-cască, care au rămas în același loc, nemîșcați, cu același aspect de rușinoase amintiri cu miros prost...

Dumneavoastră doamnelor și domnilor ce treceți pe stradă, pe trotuare, prin fața grădinei publice și vă îndărătăți cu grupuri din acestea nemîșcate, luați seama, nu le atingeți.... vă murdăriți ghetete!

Și dacă aveți cumva la d-vs. vre-o lopătică în chip de cărjă, nu stați cu ea în mână degeaba....

Costache

Citiți și răspândiți

„AVANTUL”

Aniversarea a 10 ani de la unirea Basarabiei

(continuare)

Se fac congrese pe branșe, se țin cuvântări cu caracter național, în oștire soldații moldoveni se grupează aparte și în congresul ostășesc dela Odesa din 5 Mai 1917 se proclamă autonomia Basarabiei, cu oaste, școală și justiție moldovenească, și se formează tot acolo primul batalion moldovenesc în Reg. 40 infanterie alcătuindu-se și un comitet executiv moldovenesc al soldaților și ofițerilor.

Și cum în Basarabia pe vremea asta situația devenea îngrijitoare din cauza dezordinelor pricinuite de bande de dezertori, care prădau satele și schingiau oameni, Generalul Scerbacev

a autorizat înființarea a 16 cohorte de soldați moldoveni pentru menținerea ordinii și care au fost primul simbul de oștire națională moldovenească.

Cum revendicările moldovenilor, limba și autonomia, au fost recunoscute atât în congresul țăranilor la Chișinău, cât și în congresul naționalităților din Sept. la Kiev, trebuia o organizație de stat care să pună ordine, mai ales contra bandelor de dezertori care terorizau, contra comitetelor de tot felul care pretindeau conducerea și contra reprezentanților partidului rusesc care

agitau contra României.

Și în marele congres ostășesc care s'a ținut la Chișinău de la 2-9 Nomb. 1917, într'o atmosferă înălțătoare și în prezența comisarului gubernal, s'a proclamat autonomia politică și teritorială a Basarabiei, ca singur mijloc pentru a uni neamul moldovenesc și a-i chezași drepturile lui naționale și propășirea economică și culturală; provincia va continua să rămână însă ca republica federativă democratică a Rusiei.

Sosind atunci și un batalion din legiunile ardeenești dela Kiev, s'a făcut o manifestație entusiastă și congresul s'a transformat într'o sărbătoare a unității neamului românesc de pretutindeni, strigându-se Trăiască România mare și cîntându-se La arme

și Trăiască Regele.

Două hotărâri importante s'au luat atunci: naționalizarea oștirilor moldovenești cu ridicarea numărului cohortelor de la 16 la 100 de câte 100 soldați fiecare și convocarea Sfatului țărilor, adunarea națională aleasă a Basarabiei.

Făcându-se alegerile prin vot indirect, s'au ales 120 membri, iar la 4 Dec. 917, după un serviciu religios în limba moldovenească, când s'a sfințit cel dintâi regiment moldovenesc, s'a deschis sfatul țărilor în accentele imnului „Deșteaptă-te Române”, în localul liceului Nr. 3 din Chișinău, sub președinția lui Iuliet, când s'a făcut trecerea stăpânirii de la Statul rus la sfatul țării.

La 15 Decembrie se proclamă re-

Pentru aviație

I-o banalitate să afirmi astăzi că rma cea mai de seamă a războiului litor va fi aviația. Toată lumea o tie. Românul și-a dat seama de-abia n ceasul XI din acest adevăr. Bine și și-a dat măcar atunci.

S'a întemeiat o societate: A.R.P.A. S'au lansat manifeste. S'au deschis iste de subscripție.

Din toate colțurile țării au răspuns oinevoitorii, dând puținel lor, cât de cat, pentru realizarea acestui vis rmos: aviația națională.

Au răspuns la acest apel în primul and, cei mai necăjiți, în frunte cu unctionarii. E și natural! Întotdeauna a inițiativele nobile a fost mai senzibilă pătura săracă a țării. Cei imbogățiți depe spinarea mulțimii. Bot-groșii războiului au rămas surdomuți; poate unde sunt prea ocupați în biuourile băncilor, ca să audă chemările frumoase.

Entuziasmul cu care s'a răspuns la chemările Soc. A. R. P. A., dă loc la câteva reflexii.

În primul rând se poate vedea spir-ritul de sacrificiu al Românului, care deși trântit în brânci de angarele, își deschide punga cu măruniș pentru scopurile nobile.

E timpul ca să i se dea și lui o satisfacție: să i se dea garanția că banul lui va fi bine întrebuințat.

Ar fi păcat de D-zeu ca omul care și-a rupt pâinea dela gură pentru aviație, să-și vadă obolul folosit ca și celelalte fonduri duse pe apa Sâmbetei, în comenzi suspecte, care au alcătuit ilotile aeriene ce, în loc să sboare de jos în sus, cad regulat de sus în jos, îngropând pe aviatorii temerari.

Să i se dea cetățeanului încrede-rea și cinstea celor ce voiesc să alcătuiască aviația română. Pentru aceasta cetățeanul vrea să vadă rezultate pozitive. Să i se arate primele avioane construite din banul lui.

Într'al doilea rând se desprinde din acțiunea A.R.Pei o atmosferă de tristețe și de jenă.

Aviația nu trebuie înfăptuită cu ta-lerul. E dureros de ridicol!

Chetele publice s'au compromis. Se colectează azi pentru cutare gru-pare de cocoane și de fete bătrâne fără ocupație. Din banul văduvei și al săracului se dau serate cu char-leston și isterie, se cumpără auto-mobile prezidenței și se trimite „mem-brele marcante” să studieze mulsul vacilor în Elveția. Iar când se colec-tează pentru o societate cinstită, a-tunci sigiliile cutiilor de colectă nu oferă suficiente garanții.

Iată din graba celor ce subscriu, admirabila dovadă de patriotism, sur-prinde și nu se explică decât prin optimismul și idealismul Românului.

Așadar, logic, se impun câteva propuneri. Unele din ele au fost fă-cute de D-I Bacalbașa în „Universul”.

Le primim cu entuziasm și le sub-scriem.

Dacă Soc. A. R. P. A. va funcționa mai departe, să i se ofere presiden-ția ei, Reginei Maria. Autoritatea nu-melui acestei mari și iubite Femei, ar contribui mult la stabilirea unei atmosfere de încredere în jurul so-cietății.

Apelurile să se îndrepte și spre cei bogăți. Poate că de-acum se vor trezi și magnații finanțelor din eter-nul lor somn de digestie, care-i face nesimțitori ca pe șarpele boa. Poate. Fiindcă suntem sceptici în ceea ce privește generozitate și patriotismul lor.

A. R. P. A. are însă mijloace re-strânse. Paralel cu ea să acționeze și statul. Dar nu ca până acum, ci mult mai cu folos și mai cinstit. Posibilități ar avea multe.

Ce-ar fi să se adauge, câte un leu pentru aviație, la fiecare bilet de tren și de vapor, la fiecare bilet de teatru și de cinematograf, la scrisori etc... S'ar strânge sume apreciabile care cu destinație precisă și mai ales în întrebuințarea strictă în cadrele destinației, de bunăseamă că ar da rezultate admirabile.

Cetățeanul va face acest nou sa-crificiu, cu inimă ușoară.

Și poate, mâine chiar, cerul țării se va vedea apărat de frumoasele stoluri de aeroplane cu tricolor, stori-uri pe care le-am întrevăzut în vi-surile noastre frumoase.

THEODOR STAN

N. R.—Bineînțeles că articolul colegului nostru nu vizează pe aceia oameni de inimă bogată, cari și-au dat cu dragă inimă o parte din averea lor pentru ajutorarea aviației românești. Pentru accia nu avem decât cu-vinte de laudă, și vor fi priviți de toată lumea cu recunoștință.

Sunt însă făcuți atenți acei cari mai stau încă în somnolență și'n nepăsare. E timpul să se trezească și ei.

DESTIN

Rătăcim—copil cuminte—
Print'un câmp de soare plin.
Ling'o brazdă, sub un spin,
Am văzut un cuib 'nainte.

Au venit, lipsiți de minte,
Oameni, scerind din pila.
Cuibul, ce ridea senin,
L'au zdrobit fără cuvinte.

Am plecat apoi'nainte,
Alb și candit ca un crin:
De copil și peregrin,
Făuriam un vis în minte...

Astăzi, când mi-aduc aminte
De norocul meu hain,
Cuibul, ce ridea senin,
Imi răsare clar, în minte.

HYPERION

INFORMATIUNI

Trenul 504 care sosește aici la ora 5.25 a suferit în ziua de Luni 15 Mai 1928, în gara Podoleni, o de-raiere din fericire fără urmări grave. Din cauza acului dela intrare, 3 va-goane au fost rău avariate. În gara locală a sosit numai mașina, un vagon și poșta. Accidente de per-soane n'au fost.

Aflăm că în curând va avea loc al 14-lea congres internațional de Agricultură în care scop comitetul de organizare face apel la toți pro-prietarii de ateliere fotografice de a trimite colecțiuni de fotografii repre-zentând peisagii, grădini, instituții publice (mai ales cele agricole) ani-male selecționate în turme, sau izo-late, păduri, bălți, ferme, stabilimente comerciale și industriale, mori etc. cari urmează a ilustra broșurile ce vor fi publicate prin îngrijirea acelu-i comitet în vedere congr. național.

Politia locală a dat judecății pe toți de-ținătorii și proprietarii de biciclete cari au fost găsiți fără numărul de ordine făcut pe tablă vizibil, conf. ordonanței primăriei.

Persoanelor cărora li s'au furat între anii 1925-27 scule de ferărie li se pune în vedere să se prezinte la Poliție spre a face cuvenitele de-clarații.

Cu începere din ziua de 17 Mai 1928 prețul pâinei s'a ridicat din nou. Astfel:

Pâinea albă 14 lei
de cartofi 13 lei
neagră 11 lei.

D-I Sub-Locot. Tofan comandantul corpului de pompieri din localitate a fost avansat la gradul de locotenent. Avansarea este bine venită și se da-torește în bună parte frumoasei acti-vități depusă la pompierie.

Noi îl felicităm călduros.

Polițe Protestate

Ilie Diaconu Bălătești	15000
Gh. Pantelemon Siliște	5000
O. Kevorkian Rosnov	1000
Toma Bonciu și Filip Carpân	
Piatra-N.	500 și 500
Zalman Herșcu Piatra-N.	3000
Avram Ștefan și V. Laza	
Dragomirești	6000
Ioan Bejan Calu Iapa	15000
Iacob Lantzet Bicz Ardelean	2700
T. V. Blaga Dochia	7000
Strul Avram Piatra-N.	3000
Osiat și Ancel Lazarovici	1000
Sulem T. Șulem și Avram Aronovici	
Piatra-N.	500
Strul David	2000
Mihai Cobea Dobreni	2500
Ioan Pralea, V. Conta	4000
Gh. C. Stoleru Mărgineni	2000
Haim și Froim Buimovici	
Piatra-N.	4900
V. Suceveanu	900

Corpul Portărilor Tribunalului Neamț

Publicație de Vânzare No. 3263

Conform Jurnalului Trib. Neamț sub No. 4104 | 928 se publică că în ziua de 25 Mai 1928 ora 10 dim se va vinde prin licitație la fața locului în Comuna Roznov—magaziile C. F. R. gara Roznov averea mobilă a falimen-tului soc. an. Fabrica sticlărie „Negu-lești” avere care se compune din stic-lărie nouă și în bună stare anume spe-cificată în inventarul aflat la dosarul cauzei.

Vânzarea se va face pe bani gata, în total sau în parte după cum va fi mai avantajos și chiar sub prețul din inventar; iar taxele către stat și por-tării privesc pe D-nii cumpărători.

Portărel ss) I. DURAC

Secretar T. Ștefănescu

Dos. No 2061 | 927

Accidentul de Automobil din localitate

Vineri 18 Mai ora 6 seara s'a întâmplat în localitate o ciocnire violentă între două mașini. Pe când D-I Căpit. Gafenco din Iași, medicul comisiunei de recrutare, urca cu mașina în plină viteză panta dela podul Cuejdiului, din partea opusă venea o camionetă a morii Dumbrava. Ambele mașini ne mai putând fi oprite se cioc-niră. Accidente de persoane nu au fost. Ambele mașini au suferit mari stricăciuni.

publica democratică moldovenească prezidenția încredințată lui I. Incu-leț, iar puterea executivă unui con-siliu de directori.

Dar tinăra republică de la încep-ut a trecut prin cele mai mari greutăți din cauza anarchiei, căci în urma încheierii armistițiului pe fron-tul român. cete de soldați, la car ese asociau și elementele rele ale popu-lației, străbăteau țara, jefuind, dând foc și omorând.

Și cum în Basarabia erau și de-pozitele pentru alimentarea trupelor române, era primejdie să nu fie de-vastate și atunci ar fi amenințat cea mai grozavă foamete.

De aceia, în această critică situ-ație, fără ajutor armat și financiar când tânăra republică era pe malul

prăpastiei, blocul moldovenesc din sfatul țării, cu toată opunerea pro-tivnicilor, a hotărât să trimită dele-gați la Iași pentru a cere guvernului român ajutor.

Deși situația noastră era foarte grea totuși Basarabia trebuia ajutată, căci apelul ei, în haosul și întunericul ce ne învăluia din toate părțile, era raza care ne aducea o licărire de înviore.

La 20 Ianuar marele cartier tri-metea trupelor ordine de operațiuni. iar g-neralul Prezan dădu un manifest către poporul basarabean, în care lă-murea rostul intervenției armatei ro-mâne.

Oastea română a trecut Prutul și'a pus piciorul pe pământul basarabean și zice istoricul vremii aceleia :

„Străvechea glie moldovenească se

„întioară și se trezește la dulcea a-tingere. Tărâna, stropită veacuri de-a rîndul cu singe românesc, se ridică „răscolită de copitele cailor, și în „vulbura pulberii prind să se închege „arături de viteji. Goarna sună voios, „iar din vechile locuri de sânge și „de slavă aleargă să se rinduiască „sub steagurile moldovenesti mul- „țimea fără număr a umbrelor ce-și „dormeau somnul frământat de du- „veri în acest pământ înstreinat și „robit.

„E sărbătoare în țara Moldovei și „a Basarabiei, vijelios se rostogolesc „valurile Nistrului, ce să sape mai „largă și mai adâncă prăpastia ce va „străjuși din nou țara dinspre răsărit, „sfioase se strâng apele Prutului, ca „să nu mai facă barieră între frați,

„tainic șoptescce apele somnoroase ale „Bâcului, Râutului și Cogălnicului, „povestindu-și istorii de mult uitate. „Un freamăt se ridică dela Hotin la „Chilia, Duhul adormit al Moldovei „vechi a prins iarăși viață”.

Divizia a 11 a înaintat spre Chi-șinău pe 2 coloane și la 27 Ianuar generalul Broșteanu și statul său ma-jor își fac intrarea oficială în oraș, iar după lupte îndârjite sunt ocupate Benderul și celelalte localități.

Divizia 13 avea misiunea de a o-cupa Iudul, unde situația era mai grea, fiind acolo o populație străină.

Va urma

Răspândiți „Avântul”

Anul 1928 luna Martie în 12 zile.
Conform Jurnalului Trib. Neamț s. I sub No. 9084 | 927 se publică că în ziua de 6 Iunie 1928 ora 13 se va vinde prin licitație publică la fața locului în comuna Borlești Jud. Neamț averea mobilă sechestrată prin procesul verbal No. 5886 | 927 de la D-I. Gh. Neacșu din com. Borlești jud. Neamț în prezența l-lui Neculai Comoniță din Piatra-N., avere care se compune din alimente, furaj și diferite obiecte casnice anume specificate prin sus. zisul proces verbal de sechestrare aflat la dosar.

Vânzarea se va face pe bani gata, iar taxele către stat și portărei privesc pe D-nii cumpărători.

Portărei ss) I. DURAC

Secretar T. Ștefănescu

Dos. No. 2300 | 926

Anul 1928 luna Mai în 16 zile.
Conform Jurnalului Trib. Neamț s. I sub No. 9085 | 927 se publică că în ziua de 6 Iunie 1928 ora 9 se va vinde prin licitație publică la fața locului în comuna Borlești Jud. Neamț averea mobilă sechestrată prin procesul verbal No. 5785 | 927 de la D-I. Gh. I. Munteanu din com. Borlești Jud. Neamț în prezența D-lui Neculai Comoniță din Piatra-N., avere care se compune din 200 Kg. păpușoi pe sticleți și mai multe obiecte casnice anume specificate prin sus. zisul proces verbal de sechestrare aflat la dosar.

Vânzarea se va face pe bani gata, iar taxele către stat și portărei privesc pe D-nii cumpărători.

Portărei ss) I. DURAC

Secretar, T. Ștefănescu

Dos. No. 1077 | 927.

Auzim dese plângeri de pe la diferiți locuitori că li s'au schimbat loturile cu care au fost improprietăți pentru a fi date altora; precum și că la diferite vădove derâboiu li se ia pământul pe care l-au stăpânit până acum. Toate plângerile acestora nu sunt ținute în seamă.

E drept oare ca un pământ care a fost îngrășat și muncit timp de ani de zile să fie dat altuia? Sunt doar destule circulanții ale Ministerului de D. menii care interzic asemenea fapte. De asemenea au fost date comunicate și în ziare în această privință (Universul, Viitorul din 17 Mai cor.) Nici unele nici altele nu sunt luate în considerație.

Ce va face nenorocitul copil orfan, al cărui tată și-a jertfit viața pentru acest pământ atât de scump țaranului, când drept recunoștință i se ia ceea ce i se dăduse? Ne facem seoul celor nedreptățiți, protestând energic și rugând în același timp să li se facă dreptate dacă stăpânirea crede că o au.

6 V-928

JUSTUS

Serbarea școlară din Vaduri

Invățătorii nu simt mai mare mulțumire sufletească ca atunci când pot să arate și altora munca ce o depun pentru luminarea tinerelor vârstare. Și prin ce ar putea să-și arate această muncă, dacă nu prin serbările școlare ce le organizează, cercurile culturale, gazețările sălești, întrunirile publice? Dar câtă însemnătate n'au aceste manifestări extra școlare la sate, acolo unde mijloacele de distracție ale păturii orășenești, sunt aproape necunoscute? Și cu câtă bucurie nu vin părinții la școală, ca să vadă ce au învățat odoarele lor și cu câtă mulțumire sufletească nu se întorc la locuimile lor, că au văzut și ei ce se face la școală!

O serbare școlară—care a făcut mai strânsă legătura între școală și sate—am avut ocazia să văd în ziua de 13 Mai la școala din vaduri, jud. Neamț. Serbarea pregătită de D-șoarele învățătoare Laurenția Popescu și Balașa Popa-Burcă, se începu la orele 2 în prezența unui public numeros, ce nu mai avea loc în sala de serbări a școlii și într-o linie desăvârșită, privirile tuturor fiind îndreptate asupra scenei frumozimodobite. Pozițiile atese de D-re și recitate cu multă viață de copii, făcând publicul să simtă și să trăiască, ceea ce a redat poetul în versuri.

Completarea programului o făcând corurile bine executate, dansurile naționale și piesa „Șezătoarea”.

Moravurile rele cu care se întorsese la țară Elena (un personaj din piesă) holătrăv personal ce apucură drumul prăbușirii morale, să nu și lase portul național ce l'a purtat cu mândrie strămoșii, să nu uite nici odată frumosele dansuri naționale, făcând lor celor moderne și glasul frumos al doinei să se audă pe toate plaiurile.

S'a sărbătorit în București cu tot lustrul cuvenit, ziua de zece Maiu. Au eșit la șosea: întreaga familie regală, miniștrii, corpul diplomatic, generalii și toată oficialitatea, unde au primit defilarea trupelor. Au trecut superb: cavaleria strălucită și costisitoare, infanteria voinică și disciplinată, excorta regală impunătoare și artileria sgomotoasă.

Se zice că pe ambele margini ale drumului era și o mare cantitate de populație care, cu toată ploaia mărunță și plicticoasă, a asistat la tradiționala paradă de ro Maiu și a manifestat entuziaști.

Au bubuit cele tot tunuri reglementare s'au scris prin gazete articole ocazionale iar seara, prin piețe și grădini, au cântat faufare.

În timp însă ce la lumina zilei se prămuia independența, regalitatea și unirea cea mare, între culise se trăgeau de zor sforile politice. Agenții de legătură mișunau între personalitățile de seamă, punând la cale conciliabile tainice. Ba încă se afirmă că o întrevedere de două ore ar fi avut chiar loc între Generalul Averescu, pe de-o parte și D-I Guță Tăbărescu pe de alta deasemeni că...

Precis cu patru zile înainte, la Alba Iulia un partid politic dăduse lupte decisive.

Adică întrunise un număr oarecare de partizani, le ținuse o serie de discursuri înflăcărâte și stereotipe și terminase prin a redacta obicinuita moțiune

Nu voi face reflexii. Mă mulțumesc

doar să consensmnez vorbele unui prieten răutăcios:—„Luptele acestea dintre partide îmi amintesc certurile din gura pieței. Chivuțele se ceartă; iar când au epuizat verbal, calendarul și arborele genealogic al adversareii, încep să se scuipe și, infine, să se bombardeze cu guliile și cartofii din coșuri. Vai de cetățeanul care trece printre combatanți: iese cu pălăria turcită, cu fizionomia stălcită și cu macferlanul alb de scuipat.

Cel care suferă mai mult depe urma înjurăturilor și sfzelor chivuțelor politice, este tot bietul cetățean pașnic...”

Aceste vorbe mi-au venit în minte astăzi, în ziua independenței, regalițăii, unirei și combinațiilor dornice.

Desigur că țara se va pomeni în curând și pe neașteptate cu un nou stăpân pe umerii ei răbdători: un guvern surpriză. Viața în România ar fi atât de monotonă! Noroc de guvernanții cari ne pregătesc asemenea lovituri neașteptate! Cetățeanul pune un ban în cutia de surprize a politiceii și iese un jandarm de cauciuc sau un iepuraș alb. Care va ieși? Nu se știe.

Acesta e pitorescul vieții noastre.

Cei nepăsători se amuză. Dar cine-i cu durere de inimă pentru țară, ar prefera la urna urmii certurile publice, oricât de desgustătoare, dar cel puțin la lumina zilei, combinațiilor de miezul nopții...

TEODOR STAN

Profanare

Individul Costache Petre Balan din Comuna Vaduri, a patruns în noaptea de 11-12 Mai în chilia Bisericii din acea comună savârșind mai multe stricăciuni. A dărâmat o sobă distrugând 3 perdele mari, un candelabru de nichel și a dat jos câteva icoane pe care s'a murdărit. Prins asupra faptului de femeia Elena V. Pădurariu a fost predat șefului de post. Autorul acestei profanări suferă de mai mult timp de alienație mintală.

P. S. A nu se confunda Costache S. Balan cu vestitul Balan, care nu se mai află în Jud. nostru.

Inec

Marti 15 Mai ora 4 p. m. copilul Matei I. Vărlan în etate de 1 an din Comuna Borlești, ținându-se de urma mamei sale care plecase după o vacanță în Bistrița înecându-se.

Nefind bănești Parchetul a autorizat înmormântarea

Serbarea lui sfârșit prin mulțumirea adresată de d-l Director organizatorilor serbării, persoanelor administrative a comunei în frunte cu primarul G. Tifescu și sâtenilor care veni în număr așa de mare. Fe'l cum a fost organizată această serbare, ca și altele de felul ei, dovedește că școlile normale dau în fiecare an absolvenți și absolvenți capabili de misiunea ce și-au ales o.

Când în toate colțurile țării va fi o unificare completă între școală și sat—așa cum e la Vaduri—nu vom mai putea nimic din ce-i al vârstă și vom putea începe lupta cea mai grea, contra moravurilor din afară—privilei de noi ea bune—dar care ne otrăvesc pe zi ce merge—fără ca mulți să ne dăm seama.

SAMOILĂ GH. cl. V Normală

Furt În noaptea de 15 Mai 1928 s'a furat ceasul ceasul de perete al fabricii din Negrești.

Fabrica fiind în stare de faliment, ceasul era pus în inventarul sindicului și valoarea 2000 lei.

Șeful postului de jand. cercetează.

Agitația și darea de foc din Biczul-Ardelean

Locuitorii comunei Biczul-Ardelean stăpâneau de mai bine de 100 ani o porțiune de 1903 iugăre de imaș, situate pe muntele „Craicort” (20 km. depărtare de comună). Ori Comitetul Agrar aluat acest teren și la dat Composesorului Unguresc din comuna Gârța jud. Ciuc.

Populația din comuna Bicz se opune acestei retrocedări și astfel nici până azi Composesoratul n'a putut lua în stăpânire acel teren.

Așa în noaptea de 10-11 Maiu 1928, 150 locuitori Unguri în frunte cu Primarele, Președintele Composesorului și șeful de post cu un jandarm, înarmați cu topoare și furci au pătruns pe teritoriul com. Bicz și anume pe muntele Craicort. Aci s'au dedat la adevărate acte de barbarism distrugând 9 colibe ce serveau de adăpost și gardurile ocoalelor dându-le chiar foc. Vitele au fost luate pe teritoriul com. Gârța la o distanță de 7-8 km. și lăsate în părăsire. Immediat a fost avizat parchetul de Neamț. D-I Prim Procuror și Jude-Instr. au făcut primele cercetări. De notat că în fruntea acestor distrugători erau chiar capii satului, contra cărora credem că se vor lua severe măsuri.

PUIU